

Presentation a Model for Explaining the Economic, Social, Cultural and Political Dimensions of Development in the Creation Creative City, Case Study: Isfahan City

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Safavi Y. PhD¹
Zarrabi A. PhD²
Soheilipour M.* MA

How to cite this article

Safavi, Y., Zarrabi, A., & Soheilipour, M. (2018). Presentation a model for explaining the economic, social, cultural and political dimensions of development in the creation creative city (case study: Esfahan city). Iranian Journal of Geographical Researches. 2018;33(3): 145-157. DOI: 10.29252/geores.33.2.145

¹Department of Political Geography, Faculty of Geography, Imam Hossein University, Tehran, Iran

²Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography and Planning, Isfahan University, Isfahan, Iran

Department of Geography and Urban Planning, Faculty of shakhespajouh, Isfahan University, Isfahan, Iran

Correspondence

Mehdisoheilipour@gmail.com

Article History

Received: February 5, 2018

Accepted: August 12, 2018

ePublished: September 17, 2018

ABSTRACT

Introduction and Background: During the evolution of urban life, what has taken a long way towards success and positive changes in the way of life in cities has been derived from innovative thought or evolutionary ingenuity. Today, the science of creativity in urban planning called creative city is one of the main factors for sustainable development and multilateral progress. Despite the progress of the last decade in urban management, the metropolis of Isfahan has had many problems including old industries, lack of creativity in changing the use of their unused spaces, traditional agriculture despite the water crisis, environmental pollution, lack of participation of elites in education, the existence of urban exhausted texture, and so on.

Aims: The purpose of this research is to measure development indicators on the creation and development of a creative city in the metropolis of Isfahan.

Methodology: The research method is applied in terms of purpose and descriptive survey nature. Data gathering was field study by using a questionnaire. The sample size was 384 which is calculated by Cochran formula. The 5-degree Likert spectrum technique was used to measure the value of development indicators of the creative city. Also, a single-sample t-test was used to compare the mean of variables.

Conclusion: The results showed that in the economic indexes of the creative city, from the viewpoint of citizens, the highest and the lowest average are respectively "Improvement of business space by urban management" with a value of 3.99 and "Marketing of creative industries and branding" with a value of 3.83. In social indexes, the highest and the lowest mean are "Strengthening social institutions" with a value of 4.36 and "Human capital" with a value of 4.20. The highest and lowest mean of cultural indexes were identified as "Capital and cultural diversity" with a value of 4.30, and "Creative ideation" with a value of 3.96. Also, the highest and lowest mean of the indexes of the political dimensions of "Security and Stability" were 4.47 and "Tolerance" with 3.84.

Keywords: Creative City, Sustainable Development, Isfahan Creativity Model

CITATION LINKS

(Atefi & Hatamialamdari, 2017); (Batabyal & Beladi, 2016); (Bolívar & Rodríguez, 2018); (Borén & Young, 2017); (Branscomb, Kodama, & Florida, 1999); (Dorostkar, Farah, & Majedi, 2016); (Goldberg-Miller, 2018); (Izadi, Hadiani, Hajinejad, & Ghaderi, 2016); (Kakiuchi, 2016); (Landry & Bianchini, 1995); (Zarrabi, Mousavi, & Bagherikashkouli, 2014); (Musterd, 2004); (Nazmfar, Alavi, & Eshghi, 2017); (Pourahmad, Hamidi, Farhadpour, & Hoseinpour, 2017); (Pourramezan, Pourhosein Roshan, & Aliakbary, 2016); (Rabbani Khorasgani, Rabbani Khorasgani, Adibi Sedeh, & Moazzeni, 2012); (Sandercock, 2005); (Sarvar, Akbari, Amani, & Talehianbouhi, 2016); (Shaterian, Heydari, & Vorfinejad, 2017); (Thiel, 2017); (Yigitcanlar & Kamruzzaman, 2018)

ارائه مدلی در تبیین ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی توسعه در تحقق شهر خلاق مطالعه موردی: شهر اصفهان

دریافت مقاله: ۹۶/۱۱/۱۶

پذیرش نهایی: ۹۷/۵/۲۱

DOI: 10.29252/geores.33.2.145

چکیده

مقدمه: در طی تکامل زندگی شهری، آن چه موجب برداشتن گام‌های بلند به سوی کامیابی و تغییرات مثبت در شیوه زیست انسان‌ها در شهرها شده است، برگرفته از اندیشه نوآور یا نبوغی تکامل یافته بوده است. امروزه علم خلاقیت در برنامه‌ریزی شهری با عنوان شهر خلاق از عوامل اصلی توسعه پایدار و پیشرفت چندجانبه به شمار می‌آید. با وجود پیشرفت‌های دهه اخیر در مدیریت شهری، کلان‌شهر اصفهان با مشکلات عدیده‌ای از جمله صنایع قدیمی، عدم خلاقیت در تغییر استفاده از فضاهای بلااستفاده، کشاورزی سنتی با وجود بحران آب، آلودگی محیط‌زیست، عدم مشارکت نخبگان در آموزش، وجود بافت فرسوده شهری و غیره مواجه است.

اهداف: هدف از انجام این پژوهش سنجش شاخص‌های توسعه بر ایجاد و توسعه شهر خلاق در کلان‌شهر اصفهان می‌باشد. روش تحقیق: از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی-پیمایشی می‌باشد. روش گردآوری داده‌ها میدانی و با استفاده از پرسشنامه است. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر مشخص شد. برای اندازه‌گیری ارزش شاخص‌های توسعه شهر خلاق از تکنیک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای استفاده گردید. همچنین جهت مقایسه میانگین متغیرها آزمون T تک نمونه‌ای مورد استفاده قرار گرفت.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد در شاخص‌های بعد اقتصادی شهر خلاق از دیدگاه شهروندان بیشترین و کمترین میانگین گویه‌ها به ترتیب «بهبود فضای کسب و کار توسط مدیریت شهری» با مقدار ۳/۹۹ و «بازاریابی صنایع خلاق و برند سازی شهری» با مقدار ۳/۸۳ می‌باشند. در شاخص‌های بعد اجتماعی بیشترین و کمترین میانگین گویه‌ها به ترتیب «تقویت نهادهای اجتماعی» با مقدار ۴/۳۶ و «سرمایه انسانی خلاق» با مقدار ۴/۲۰ می‌باشند. بیشترین و کمترین میانگین گویه‌های شاخص‌های بعد فرهنگی به ترتیب «سرمایه و تنوع فرهنگی» با مقدار ۴/۳۰ و «ایده پردازی خلاق» با مقدار ۳/۹۶ شناسایی شدند. همچنین بیشترین و کمترین میانگین گویه‌های شاخص‌های بعد سیاسی «امنیت و ثبات» با مقدار ۴/۴۷ و «تسامح» با مقدار ۳/۸۴ شناسایی شدند.

واژگان کلیدی: شهر خلاق، توسعه پایدار، مدل خلاقیت اصفهان

مقدمه

در طول تاریخ آن چه موجب برداشتن گام‌های بلند به سوی کامیابی و تغییرات مثبت در شیوه زیست انسان‌ها شده، برگرفته از اندیشه‌ای تکامل یافته یعنی خلاقیت بوده است. خلاقیت در تمام ابعاد زندگی انسان نقش اساسی داشته و آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. چنان چه که شهرها نیز محل پیوند نیروهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بوده در بروز خلاقیت جایگاه ویژه‌ای پیدا می‌کنند (Atefi & Hatamialamdari, 2017). فلسفه شهر خلاق آن است که در هر شهری همیشه ظرفیتی بسیار بیشتر از آن چه در وهله اول به تصور می‌آید، وجود دارد. خلاقیت در شهر باعث رهایی از بن‌بست‌های مدیریتی، کالبدی و پیاده‌سازی دو اصل مشارکت و کارایی که از شاخص‌های اصلی در حوزه حکمروایی شهری است می‌گردد. همچنین ایده شهر خلاق برای مدیران، برنامه‌ریزان و شهر سازان باعث گسترش افق دید و تحلیل راهکار در مواجهه با مسائل شهر می‌شود و به تنوع علایق و عقاید در پهنه شهر احترام می‌گذارد (Shaterian, Heydari, & Vorfinejad, 2017). باتابیال و بلادی (۲۰۱۶)، در پژوهشی با عنوان "اثرات نوآوری احتمالاتی در مدل شومپیتری و مدل اقتصادی در منطقه خلاق"، به تأییراتی که نوآوری تصادفی بر رشد اقتصادی شومپیتری که در یک منطقه داشته است پرداخته‌اند و آن را از نقطه نظر فلوریدا تجزیه و تحلیل و مورد بررسی قرار داده‌اند. تجزیه و تحلیل‌ها منجر به سه یافته اولیه شد: اول به تعریف اصطلاح، مسیر رشد متوازن و سپس به محاسبه نرخ رشد در منطقه خلاق باید پرداخته شد (Batabyal & Beladi, 2016). تیل (۲۰۱۷) تحقیقی در مورد بازتاب اقتصاد خلاق شهری در شهرهای خلاق را انجام داد. این مقاله با مرور کوتاهی از بحث‌های قطبی در مورد شهر خلاق آغاز می‌شود که در آن یا وسواس خوش‌بینانه با بخش جدید رشد تأکید شده است، یا تمرکز توجه آن بر تأثیر منفی آن بر جامعه شهری وجود دارد. بر اساس ایده تولید فرهنگی به عنوان یک فعالیت اقتصادی بازتابی و در سه تصویر تجربی در مورد چگونگی تعامل فرهنگ، اقتصاد و شهر، این استدلال می‌شود که تولید فرهنگی یک فعالیت سازگار می‌باشد (Thiel, 2017). بورن و یانگ (۲۰۱۷) در مقاله خود تنوع دیدگاه‌ها، نگرش‌ها و ادراکات هنرمندان را نسبت به سیاست‌های شهر خلاق بررسی کردند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از ادبیات با مفاهیم "کلاس خلاق" و "شهر خلاق" هنرمندان را به عنوان یک گروه خلاق مرکزی جای می‌دهد، به طوری که این ادبیات اغلب هنرمندان را به عنوان قهرمان غیرقانونی سیاست‌های شهر خلاق (به این دلیل که مشخصات و بازارشان را تقویت می‌کنند) معرفی می‌کند. نتایج نشان می‌دهد که عدم انطباق بین تولیدکنندگان خلاق و سیاست‌گذاران می‌تواند نتیجه اعمال خدش‌های و روزمره باشد. علاوه بر این، هنرمندان در پروژه‌های خاص و شبکه‌های کوتاه‌مدت برای حل مسائل مربوط به پیاده‌سازی سیاست‌های شهر خلاق به شیوه‌ای که با آن مخالفت می‌کنند، همکاری می‌کنند (Borén & Young, 2017). گلدبرگ (۲۰۱۸) تحقیقی بر اساس تجزیه و تحلیل مداخلات شهر خلاقانه و ترکیب چارچوب نظری انطباق سیاست شهر تورنتو و درک سیاست شهرهای سان فرانسیسکو، سیاتل و ونکوور انجام داد. نتایج نشان داد که مراکز شهر برای حفظ کسب و کار و سازمان‌های خلاق و فرهنگی باید داده‌های مشتق شده شامل تحقیق و برنامه‌ریزی استراتژیک؛ مشارکت سهام‌داران و توسعه اقتصادی با استفاده از مزایای اقتصادی و منافع اجتماعی را داشته باشند (Goldberg- Miller, 2018). بلیوار و رودریگز (۲۰۱۸) در تحقیق خود موج جدید محیط‌های همکاری برای شهرهای هوشمند را بررسی کرد. این مقاله با توجه به اهمیت مدل‌های حکمرانی همکاری در شهرهای هوشمند که عضو شبکه یورو سیتی هستند و در یک گروه کاری در مورد "شهروندی خلاق" مشارکت دارند، تلاش می‌کند تا به تجزیه و تحلیل استفاده از فن‌آوری‌های جدید توسط دولت‌های شهر در شهرهای هوشمند مشارکت الکترونیکی شهروندان در عرصه عمومی بهبود یابد (Bolívar & Rodríguez, 2018). یگیکنلار و کمروزامان (۲۰۱۸) در تحقیق خود سیاست شهر خلاق را در پایداری شهرها مورد بررسی قرار دادند. این مقاله اقدامات شهر هوشمند را در انگلستان تحت نظر می‌گیرد تا مشارکت آن‌ها در دستیابی به نتایج پایدار شهری

را بررسی کند. بررسی تغییرات میزان انتشار دی اکسید کربن در ۱۵ شهر انگلستان با استفاده از اختلاف سطح هوشمندانه شهر در طول دوره ۲۰۰۵-۲۰۱۳ نشان می‌دهد که ارتباط بین هوش شهر و انتشار گاز دی اکسید کربن خطی نیست و تأثیر هوش شهر بر انتشار دی اکسید کربن در طول زمان تغییر نمی‌کند. همچنین مفهوم مردمی شهر هوشمند برای بعضی‌ها به‌عنوان یک چشم‌انداز، مانیفست و یا وعده برای ایجاد شکل پایدار و ایدئال شهر قرن بیست و یکم در نظر گرفته می‌شود، درحالی‌که برای عده‌ای دیگر فقط یک تظاهر است (Yigitcanlar & Kamruzzaman, 2018).

ایزدی و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیق خود به ارزیابی بافت تاریخی- فرهنگی شهر شیراز در ارتباط با شاخص‌های شهر خلاق پرداختند. تحقیق با روش توصیفی- تحلیلی انجام شد. نتایج نشان داد بافت تاریخی- فرهنگی منطقه ۸ شهرداری شیراز با ضریب ۰/۵۸ در طبقه نسبتاً برخوردار از شاخص‌های شهر خلاق در شهر شیراز قرار می‌گیرد (Izadi, Hadiani, Hajinejad, & Ghaderi, 2016). پور رمضان و دیگران (۱۳۹۵)، استراتژی توسعه زنجان را به‌عنوان یک شهر خلاق مورد بررسی قرار دادند. در این تحقیق دو الگوی کلان برای توسعه آتی شهر زنجان با روش AHP در نظر گرفته شد. نتایج نشان داد که این شهر شرایط لازم برای تبدیل شدن به یک شهر دانش‌بنیان را دارا می‌باشد (Pourramezan, Pourhosein Roshan, & Aliakbary, 2016). سرور و همکاران (۱۳۹۵)، تحلیل کارایی شهر بناب را با شاخص‌های شهر خلاق مورد مطالعه قرار دادند. این تحقیق از نوع مطالعه، کاربردی و رویکرد حاکم بر آن توصیفی- تحلیلی می‌باشد. نتایج نشان داد در بین محلات سیزده‌گانه شهر بناب به ترتیب محلات ۶، ۱، ۳ و ۱۲ بالاترین میزان کارایی با سطح عملکرد عالی و محلات ۳، ۷ و ۸ به ترتیب با کمترین میزان کارایی با سطح عملکرد ضعیف از لحاظ شاخص‌های شهر خلاق هستند (Sarvar, Akbari, Amani, & Taleshianbouhi, 2016). نظم فر و همکاران (۱۳۹۶)، شاخص‌های شهر خلاق را برای سکونتگاه‌های شهری استان اردبیل مورد سنجش قرار دادند. روش پژوهش توصیفی- تحلیلی با بهره‌گیری از الگوی تاپسیس، ویکور و ضریب آنتروپی شانون می‌باشد. نتایج نشان داد میزان برخوردارگی سکونتگاه‌های شهری استان اردبیل از نظر شاخص‌های شهر خلاق متفاوت است و شکاف بسیاری بین سکونتگاه‌های شهری استان وجود دارد (Nazmfar, Alavi, & Eshghi, 2017). پوراحمد و دیگران (۱۳۹۶)، چالش‌ها و فرصت‌های ایجاد شهر خلاق در منطقه ارس را بررسی کردند. روش تحقیق توصیفی- تحلیلی و نوع تحقیق بنیادی می‌باشد که برای تحلیل از تکنیک سوات استفاده شد. نتایج نشان داد در بین نقاط قوت بهره‌گیری در کریدورهای بین‌المللی حمل‌ونقل، در بین نقاط ضعف کم‌توجهی به حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی، در بین فرصت‌ها داشتن موقعیت استراتژیک و از بین تهدیدهای منطقه تبلیغات، آژانس‌ها و بازاریابی محدود مهم‌ترین موارد هستند (Pourahmad, Hamidi, Farhadpour, & Hoseinpour, 2017).

مبانی نظری

مفهوم شهرها و واژه شهر خلاق

شهر خلاق: تا اواسط دهه ۱۹۹۰، ابتدا در بریتانیا و سپس در آمریکا، مفهوم شهر خلاق تبدیل به یک پارادایم هنجاری و مدلی جدید از جهت‌گیری سیاست‌ها و برنامه‌ریزی شهری شد. مفهوم شهر خلاق عموماً توسط مقامات شهری، برنامه‌ریزان شهری، کسب‌وکارها و همه افراد علاقه‌مند به توسعه شهر و باهدف بازتعریف شهر به‌عنوان یک مرکز "خلاق" و نیز به‌عنوان نوعی از برنامه‌ریزی راهبردی به کار می‌رود. در رقابت شهرها، تبدیل شدن به مبنای مربوط به اشکال جامع دانش و سازمان‌هایی مثل دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی یا صنایع فرهنگی، از اهمیت استراتژیک بالایی برخوردار است، به نظر می‌رسد رقابت آینده شهرها و کشورها چندان بر پایه ثروت مادی، منابع طبیعی و موقعیت و شهرت گذشته نبوده و بیشتر در ارتباط با توانایی توسعه تصاویر و نمادهای پرجاذبه و طراحی جذاب امروزی شهرهاست (Landry & Bianchini, 1995). در یک مفهوم شهر خلاق،

شهری است که قادر است راه‌حل جدیدی برای مشکلات روزمره‌اش ارائه دهد و این شهر دارای جذب سرمایه‌های انسانی یا منابع انسانی خلاق است (Rabbani Khorasgani, Rabbani Khorasgani, Adibi Sedeh, & Moazzeni, 2012).

در شهر خلاق سعی بر آن است با توسعه شاخص‌های مختلف خلاقانه، مردم را به کار کردن با قوه تخیلشان تشویق کند که این فعل، فراتر از پارادایم‌های مهندسی شهری در ساخت شهر می‌باشد. در فرمول اصلی شهر خلاق، اندیشه خلاق به شدت بر پتانسیل صنایع فرهنگی متمرکز است. بر همین اساس، نیاز است روی این نکته که چه چیزی آن‌ها را یگانه می‌سازد متمرکز شوند. در این زمینه می‌توان به پروژه‌های هنری و استفاده مجدد از ساختمان‌های قدیمی به شکل خاص اشاره کرد. باید توجه داشت که اقتصاد، نظام سیاسی و بوروکراسی، بخش‌های اصلی از یک اکولوژی خلاق را تشکیل می‌دهند. موفقیت کلان مفهوم شهر خلاق، به واسطه تغییرات گسترده‌تر اقتصادی و اجتماعی است که در نتیجه آن، خلاقیت انسانی تبدیل به یک عامل کلیدی شده است. تغییر سبک زندگی و کار منجر به ایجاد طبقه‌ای جدید با عادات یا ویژگی‌های فرهنگی جدید شده که بر ارزش‌ها و هنجارهای جدید نظیر فردگرایی، تنوع، انگیزش درونی، خود اظهاری و آزادی تمرکز دارد. تعاریف خلاقیت شهری بستگی به ویژگی‌های عمومی جامعه و رشته خاصی دارد که به بررسی آن می‌پردازد. خلاقیت شهری را می‌توان این‌گونه تعریف کرد: ظهور یک امر نو و مناسب از یک فرد، گروه یا جامعه در شهرها که باعث جلوگیری از هزینه‌های اسراف گونه می‌شود.

شهر خلاق به صورت یک سیستم: در مناطق خلاق، نوآوری به صورت یک مکانیزم و فرایند پویا با اجزا و زیرسیستم‌های مختلف که با یکدیگر فرایند نوآوری را پشتیبانی کرده و دائماً آن را بازتولید می‌نمایند دارای یک سیستم منطقه‌ای می‌باشد که اجزا اصلی آن عبارت‌اند از؛ ۱- دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی، ۲- آزمایشگاه‌های تحقیق و توسعه عمومی، ۳- بخش‌ها یا مراکز خصوصی تحقیق و توسعه، ۴- سیستم اطلاعات فناورانه: ثبت اختراع، استانداردها، انتشارات، بازار نیاز و پیش‌بینی روندها، ۵- خوشه‌ها (گروهی از شرکت‌ها در هماهنگی و همکاری طولی و عرضی)، ۶- سازمان‌های تبادل فن‌آوری؛ پارک‌های فن‌آوری، شبکه‌های فن‌آوری، واسطه‌ها و مشاور، ۷- امور مالی و سرمایه‌ای نوآوری؛ بانک‌ها، صاحبان کسب و کار، سرمایه‌گذاری مشترک ریسک‌پذیر و مشوق‌های منطقه‌ای (Dorostkar, Farah, & Majedi, 2016). خلاقیت در شهر و مناطق شهری باید به صورت عضوی ارگانیک در میان مجموعه در ارتباط با تولیدات، کار و زندگی اجتماعی در ابعاد مختلف شهری توسعه و گسترش یابد (Musterd, 2004).

توسعه پایدار: توسعه شهری چیست؟ پاسخ یک جمله است؛ کاهش فقر، افزایش درآمد و ایجاد تغییر در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی. توسعه به پاسخ‌گویی، به نیاز اجتماعات در مکان برمی‌گردد، پس بعد فضایی دارد و در همه‌جا به یک صورت اتفاق نمی‌افتد. مهم‌ترین بحث در فضای شهری بحث عدالت اجتماعی و خدمات یکسان شهری است که توزیع نسبی حقوق، منابع و تخصیص منابع، ایجاد فرصت در برابر جامعه را شامل می‌شود و در فضا متجلی می‌شود. تخصیص منابع نه صرفاً برای رشد اقتصادی بلکه برای عدالت اجتماعی، حفاظت از محیط‌زیست و پایداری است (Kakiuchi, 2016). برنامه‌ریزی بخشی موجب پیامدهای منفی تجمعی می‌شود چون فقط یک بخش اقتصادی یا اجتماعی را مورد بحث قرار می‌دهد و ارتباط بین آن‌ها وجود ندارد. در برنامه‌ریزی شهری پایدار همه بخش‌ها به‌خصوص محیط‌زیست مدنظر است و باهم ارتباط دارند به طوری که از مباحث مهم پیرامون مسائل شهری، مفهوم توسعه پایدار شهری و ارتباط آن با خلاقیت و طبقه خلاق است که توسعه‌ای مبتنی بر نیازهای واقعی و تصمیم‌گیری‌های عقلایی، با در نظر گرفتن ملاحظات مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی محسوب می‌گردد. در کنفرانس ریودوژانیرو در سال ۱۹۹۲ مباحث تدوین و اندازه‌گیری شاخص‌های توسعه پایدار جهت ارزیابی کیفیت محیط‌های شهری بعد تازه‌ای به خود گرفت به گونه‌ای که در این کنفرانس ۱۳۰ شاخص برای ارزیابی کیفیت محیط‌های شهری و رسیدن به توسعه پایدار شهری مطرح شد که این شاخص‌ها رابطه مستقیمی با شکل‌گیری جامعه دانش‌محور و شهر خلاق دارند

(Sandercock, 2005). چراکه شهر خلاق به‌عنوان یک مکان با شکوفایی قوی هنر و فرهنگ، خلاقیت و نوآوری با به‌کارگیری شاخص‌های توسعه پایدار است (Zarrabi, Mousavi, & Bagherikashkouli, 2014).

شاخص‌های سنجش خلاقیت شهر

ریچارد فلوریدا از سال ۲۰۰۲ سه شاخص استعداد، فن‌آوری و قدرت تحمل (تسامح) را برای سنجش خلاقیت در یک شهر را عنوان کرد. این سه شاخص به همراه تعدادی از شاخص‌های دیگر انعکاس‌دهنده تمرکز نسبی صنایع با تکنولوژی بالا و طبقه خلاق، در یک ناحیه است، که خود نشان‌دهنده میزان باز بودن فضا و گوناگونی فرهنگی یک مکان می‌باشد. شاخص استعداد: این شاخص با احتساب درصد جمعیت دارای مدارک دانشگاهی لیسانس و بالاتر نشان‌دهنده حضور و تمرکز میزان سرمایه انسانی در یک ناحیه است.

شاخص فن‌آوری: با ترکیب دو شاخص محاسبه می‌شود؛ شاخص نوآوری و شاخص فناوری بالا، شاخص اول نمونه‌ای از شاخص‌های ساده است که انعکاس‌دهنده قدرت نوآوری جمعیت ساکن در یک منطقه است. شاخص دوم اندازه و تمرکز مجموعه‌ای از صنایع مرتبط با فن‌آوری را در یک ناحیه نشان می‌دهد مانند نرم‌افزارهای الکترونیک، محصولات زیست پزشکی و خدمات مهندسی.

شاخص تسامح: با یک شاخص ترکیبی و متنوع اندازه‌گیری می‌شود. همچون ترکیبی از شاخص زوجیت، شاخص سنت‌شکنی و شاخص ذوب فرهنگی است.

شاخص زوجیت نشان‌دهنده جمعیت بالای زوج‌ها یا افراد آماده برای ازدواج است که به‌عنوان یک معیار غیرمستقیم از باز بودن، تفاوت و تسامح اجتماعی یک ناحیه است. شاخص سنت‌شکنی تعداد نسبی گروهی از مردم که به‌صورت هنرمندانه خلاق هستند را، نشان می‌دهد. معیار مستقیمی از تولیدکنندگان فرهنگ و سرمایه‌های خلاق در یک ناحیه است. شاخص دیگر ذوب فرهنگی معیاری برای تعیین درصد نسبی افراد غیربومی است که در آنجا زاده شده‌اند. این معیار، مفهوم دیگری برای سنجش باز بودن درها به‌سوی مهاجران یا بیرون از ناحیه است افرادی که می‌توانند به‌عنوان عاملان رشد اقتصادی ناحیه قلمداد شوند.

جدول ۱- شاخص‌های خلاقیت یورو از دیدگاه فلوریدا

شاخص	معیار
شاخص خلاقیت یورو	جمع رتبه افراد مستعد، فن‌آوری و تلورانس تقسیم‌بر حداکثر رتبه ممکن
شاخص استعداد یورو	طبقه خلاق: سنجش شاغلین خلاق (از سازمان جهانی کار در مورد کشورهای اروپایی) شاخص سرمایه انسانی: اندازه‌گیری درصد سن افراد بین ۲۴ تا ۶۴ با مدرک لیسانس و بالاتر شاخص استعداد علمی: اندازه‌گیری تعداد تحقیق علوم و مهندسی در بین هر ۱۰۰۰۰ کارگر
شاخص فن‌آوری یورو	شاخص نوآوری: سنجش تعداد اختراع ثبت‌شده به هر میلیون نفر شاخص فن‌آوری بالا: سنجش تعداد اختراع ثبت‌شده در فن‌آوری‌های برتر به نسبت هر میلیون نفر شاخص سنجش R & D: سنجش هزینه‌های تحقیق و توسعه به‌عنوان بخشی از تولید ناخالص داخلی
شاخص تسامح یورو	شاخص نگرش: سنجش نگرش به اقلیت‌ها شاخص ارزش: سنجش ارزش‌ها و نگرش‌ها که پوشش‌دهنده زمینه‌های مختلف نظام ارزشی در کشور است مانند (مذهب، ملی‌گرایی، قدرت، خانواده، حقوق زنان، طلاق و سقط‌جنین) ابزار وجود: سنجش نگرش به ابزار وجود، کیفیت زندگی، دموکراسی، وقف، فراغت، تفریحات و فرهنگ

منبع: (Branscomb, Kodama, & Florida, 1999)

روش تحقیق

این تحقیق از نظر هدف از تحقیقات کاربردی و از نظر روش توصیفی - پیمایشی است. در تحقیق حاضر با توجه به اینکه هدف، سنجش عوامل مؤثر بر ایجاد و توسعه شهر خلاق در کلان‌شهر اصفهان می‌باشد، از روش پیمایشی استفاده گردید. ضمن این که برای تدوین چارچوب نظری تحقیق و مروری بر تحقیقات پیشین از روش اسنادی (کتابخانه‌ای) نیز بهره گرفته شده است. نهایتاً این مطالعه از لحاظ سطح تحقیق تبیینی، به لحاظ معیار زمان، مقطعی (سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴) و به لحاظ معیار ژرفایی، پهنانگر (کلان‌شهر اصفهان) است. روش گردآوری داده‌ها میدانی است و از پرسشنامه برای اندازه‌گیری ارزش شاخص‌ها و ابعاد مبتنی بر تکنیک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای بوده است.

جامعه آماری شهروندان

محقق در خصوص بررسی نظرات شهروندان پیرامون ابعاد و شاخص‌های مهم پژوهش، جامعه آماری شهروندان ۲۰ تا ۶۰ سال ساکن در شهر اصفهان را در نظر گرفت که تعداد آن‌ها بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰، ۱۴۶۳۳۹۱ نفر بوده است.

حجم نمونه و شیوه نمونه‌گیری از شهروندان

برای تعیین حجم نمونه شهروندان شهر اصفهان با استفاده از فرمول کوکران اقدام گردید. در تعیین اندازه نمونه و به منظور در نظر گرفتن حداکثر واریانس، با توجه به نسبت $P = 0.5$ و استفاده از فرمول کوکران (با اندازه جامعه ۱۴۶۳۳۹۱) و سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای معیار برآورد $d = 0.05$ اندازه نمونه برابر ۳۸۴ نفر برآورد گردید.

روش نمونه‌گیری، تصادفی طبقه‌ای با تخصیص متناسب است؛ به طوری که حجم نمونه در هر منطقه با توجه به حجم منطقه مذکور در جامعه انتخاب شده است. سؤال‌های اصلی پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است و از کدهای عددی ۱ تا ۵ به ترتیب برای گزینه‌های کمترین تناسب به بیشترین تناسب استفاده شده است. با توجه به کدگذاری ۱ تا ۵ در طیف لیکرت، میانگین پاسخ‌ها برابر با ۳ است و در آزمون مقایسه میانگین، متوسط ۳ در نظر گرفته شد. پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها تخلیص و طبقه‌بندی شده و جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش آماده گردید. در بخش آمار توصیفی با توجه به ابعاد و شاخص‌های پژوهش، سؤال‌های اصلی و تخصصی پژوهش، ترکیب و برحسب میانگین و انحراف معیار استفاده معرفی شدند. در بخش آمار استنباطی و پس از آزمون نرمال بودن، در بررسی و آزمون فرضیه‌ها از آزمون T استفاده گردید. این آزمون اولین روش نا پارامتری می‌باشد که وقتی نمونه از جامعه‌ای نرمال نباشد استفاده می‌شود و در آن صحت $\mu = \mu_0$ که آن فرض صفر نامیده می‌شود و μ که میانگین نمونه است آزمون می‌شود.

یافته‌های تحقیق

شاخص‌های توسعه اقتصادی اثرگذار در تحقق شهر خلاق

با جمع‌بندی شاخص‌ها از مطالعات جهانی، شاخص‌های خلاقیت یورو، کشوری، منطقه‌ای و شهری، شاخص‌های مهم شهر خلاق در ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی که در تلفیق توسعه پایدار شهری و خلاقیت شهری تأثیرگذارند معرفی شده‌اند.

جدول ۲- شاخص‌های شهر خلاق مؤثر در توسعه پایدار و خلاقیت شهری

ابعاد	شاخص
اقتصادی	۱- مجازی سازی اطلاعات اقتصاد شهری، ۲- مدیریت اقتصاد شهری، ۳- بهبود فضای کسب و کار، ۴- توسعه منابع مالی، ۵- سرمایه گذاری های خلاق، ۶- پویایی اقتصادی ۷- تعادل در رشد اقتصادی مناطق ۸- خلاقیت در توسعه پایدار اقتصادی، ۹- حمایت اقتصادی از کارآفرینان شهری، ۱۰- شفافیت اقتصادی، ۱۱- بازاریابی صنایع خلاق و برند سازی شهری، ۱۲- ثروت (سرنه تولید ناخالص شهری، برابری قدرت خرید)، ۱۳- رشد اقتصادی (درصد افزایش تولید ناخالص شهری).
اجتماعی	۱- کیفیت زندگی، ۲- شهرنشینی (تراکم جمعیت)، ۳- رسانه های اجتماعی، ۴- حمایت مردمی، ۵- تقویت نهادهای اجتماعی، ۶- مسئولیت پذیری شهروندان، ۷- پاسخ گویی اجتماعی، ۸- بهداشت عمومی، ۹- برندسازی شهری، ۱۰- امنیت اجتماعی، ۱۱- تعلق اجتماعی- هنجارهای اجتماعی، ۱۲- شبکه های عمومی (تعداد سازمان های خیریه به ازای هر ۱۰۰۰ نفر)، ۱۳- سطح ارتباطات مجازی (تعداد کاربران اینترنت به کل جمعیت، تعداد کاربران دارای اینترنت با پهنای باند بالا به کل جمعیت)، ۱۴- جذب سرمایه های انسانی خلاق - مشارکت فعال و خلاق گروه های قومی، نژادی و مهاجر در شهر و ادغام و ذوب آنان در جامعه میزبان، ۱۵- سرمایه انسانی خلاق.
فرهنگی	۱- شناخت سابقه تاریخی و فرهنگی و هنری و مذهبی، ۲- ارزش ها و نگرش ها (با رویکرد اسلامی ایرانی)، ۳- فرهنگ شهرنشینی، ۴- فرهنگ مدیریت مصرف، ۵- فرهنگ گردشگری و توریسم، ۶- ایده پردازی خلاق، ۷- نشاط آفرینی، ۸- مسئولیت فرهنگی، ۹- حقوق فرهنگی، ۱۰- سرمایه و تنوع فرهنگی، ۱۱- آموزش حقوق شهروندی، ۱۲- ذوب فرهنگی (درصد افراد خارجی در جمعیت)، ۱۳- نسبت هزینه خانوار در راستای فرهنگ و هنر، ۱۴- تعداد مراکز فرهنگی (موزه، کتابخانه، خانه فرهنگ، خانه هنر و ...)، ۱۵- تعداد مراکز تفریحی و خدماتی (سینما، هتل، رستوران، ...)، ۱۶- تعداد مراکز آموزش عالی فرهنگی، ۱۷- جذب گروه های مختلف انسانی با فرهنگ های مختلف، ۱۸- تجلیل از پیشرفت های خلاقانه فرهنگی و توسعه فرهنگ خطرپذیری.
سیاسی	۱- وجود احزاب سیاسی فعال، ۲- تعداد ویزای اعطاشده به پناهندگان نسبت به کل جمعیت، ۳- آزادی مطبوعات ۴- توزیع و تقسیم قدرت تصمیم گیری های شهری، ۵- تحمل پذیرش گروه های مختلف اجتماعی، قومی و فرهنگی، ۶- توسعه حمایت چند سطحی سیاسی از نخبگان، ۷- شفافیت سیاسی، ۸- امنیت و ثبات، ۹- مشارکت سیاسی، ۱۰- تسامح، ۱۱- تعاملات سیاسی بین شهروندان و حکمرانان، ۱۲- یکپارچه سازی خلاقانه فرهنگی و اقتصادی محیط زندگی توسط حکمرانان، ۱۳- ایجاد تعامل بین مصرف کنندگان و سازندگان صنایع خلاق توسط حکمرانان.

منبع: نگارندگان

سنجش شاخص های توسعه اقتصادی در تحقق شهر خلاق اصفهان از دیدگاه شهروندان

نتایج مندرج در جدول ۳ نشان می دهد که سطوح معناداری آزمون t از خطای ۵٪ کمتر است و میانگین نظرات پاسخ دهندگان بیشتر از متوسط طیف لیکرت یعنی ۳ است. در نتیجه شاخص های توسعه اقتصادی در تحقق شهر خلاق از دیدگاه شهروندان مؤثر هستند.

جدول ۳- آزمون t در سنجش شاخص اقتصادی از دیدگاه شهروندان

شاخص	آماره t	درجه آزادی	P
بهبود فضای کسب و کار شهروندان (توسط مدیریت شهری)	۱۶/۲۱	۳۸۳	۰/۰۰۰۰
بازاریابی صنایع خلاق و برندسازی شهری (توسط مدیریت شهری)	۱۵/۸۴	۳۸۳	۰/۰۰۰۰
مدیریت یکپارچه اقتصاد شهری (ارتباط شهروند محور نهادهای مالی شهری)	۱۹/۶۸	۳۸۳	۰/۰۰۰۰
بُعد اقتصادی	۲۱/۷۷	۳۸۳	۰/۰۰۰

سنجش شاخص‌های توسعه اجتماعی در تحقق شهر خلاق اصفهان از دیدگاه شهروندان

در جدول ۴ سطوح معناداری آزمون t از خطای ۵٪ کمتر است و میانگین نظرات پاسخ‌دهندگان در نگرش نسبت به تأثیر شاخص اجتماعی در تحقق شهر خلاق بیشتر از متوسط طیف لیکرت یعنی ۳ می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌شود که شاخص‌های توسعه اجتماعی نیز در تحقق شهر خلاق از دیدگاه شهروندان مؤثر هستند.

جدول ۴- آزمون t در سنجش شاخص اجتماعی از دیدگاه شهروندان

شاخص	آماره t	درجه آزادی	p
مسئولیت‌پذیری شهروندان (در برابر شهر)	۲۶/۳۲	۳۸۳	۰/۰۰۰
تقویت نهادهای اجتماعی (توسعه و ترویج ابتکارات گروهی)	۲۶/۲۳	۳۸۳	۰/۰۰۰
سرمایه انسانی خلاق (استفاده بهینه از تفکرات طبقه خلاق شهر)	۲۵/۳۶	۳۸۳	۰/۰۰۰
بُعد اجتماعی	۳۶/۷۷	۳۸۳	۰/۰۰۰

سنجش شاخص‌های توسعه فرهنگی در تحقق شهر خلاق اصفهان از دیدگاه شهروندان

نتایج مندرج در جدول ۵ نشان می‌دهد که سطوح معناداری آزمون t از خطای ۵٪ کمتر است و میانگین پاسخ‌ها بیشتر از ۳ می‌باشد که نشان می‌دهد شاخص‌های توسعه فرهنگی در تحقق شهر خلاق از دیدگاه شهروندان مؤثر هستند.

جدول ۵- آزمون t در سنجش شاخص فرهنگی از دیدگاه شهروندان

شاخص	آماره t	درجه آزادی	p
ایده‌پردازی خلاق (فرهنگ‌سازی خلق ابتکارات شهروندان)	۱۹/۱۵	۳۸۳	۰/۰۰۰
فرهنگ مدیریت مصرف (فرهنگ‌سازی استفاده بهینه از منابع شهر)	۲۳/۴۲	۳۸۳	۰/۰۰۰
سرمایه و تنوع فرهنگی (فرهنگ‌سازی استفاده از تنوع فرهنگی شهروندان)	۲۵/۱۹	۳۸۳	۰/۰۰۰
بُعد فرهنگی	۳۱/۰۰	۳۸۳	۰/۰۰۰

سنجش شاخص‌های توسعه سیاسی در تحقق شهر خلاق اصفهان از دیدگاه شهروندان

نتایج در جدول ۶ نشان می‌دهد که سطوح معناداری آزمون t از خطای ۵٪ کمتر است. لذا میانگین پاسخ‌ها بیشتر از ۳ اندازه‌گیری شده بنابراین نتیجه می‌شود شاخص‌های توسعه سیاسی در تحقق شهر خلاق از دیدگاه شهروندان مؤثر هستند.

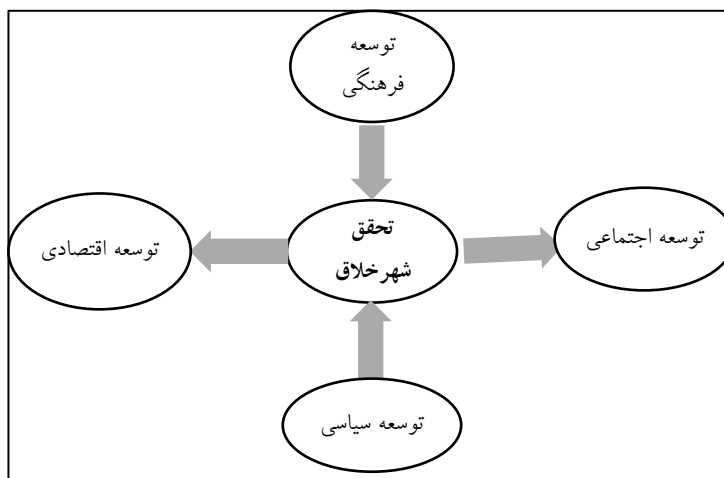
جدول ۶- آزمون t در سنجش شاخص سیاسی از دیدگاه شهروندان

شاخص	آماره t	درجه آزادی	p
امنیت و ثبات (ایجاد آرامش و امنیت در شهروندان توسط حکمرانان شهری)	۳۲/۷۶	۳۸۳	۰/۰۰۰
تسامح (مدارا، عدم دخالت، حلم و بردباری چندجانبه حاکمیت و مردم)	۱۴/۹۲	۳۸۳	۰/۰۰۰
شفافیت سیاسی (دسترسی به اطلاعات و ارتباطات بین نهادهای حاکمیتی)	۱۸/۸۷	۳۸۳	۰/۰۰۰
بُعد سیاسی	۳۳/۱۴	۳۸۳	۰/۰۰۰

نمایش مدل و نمودارها

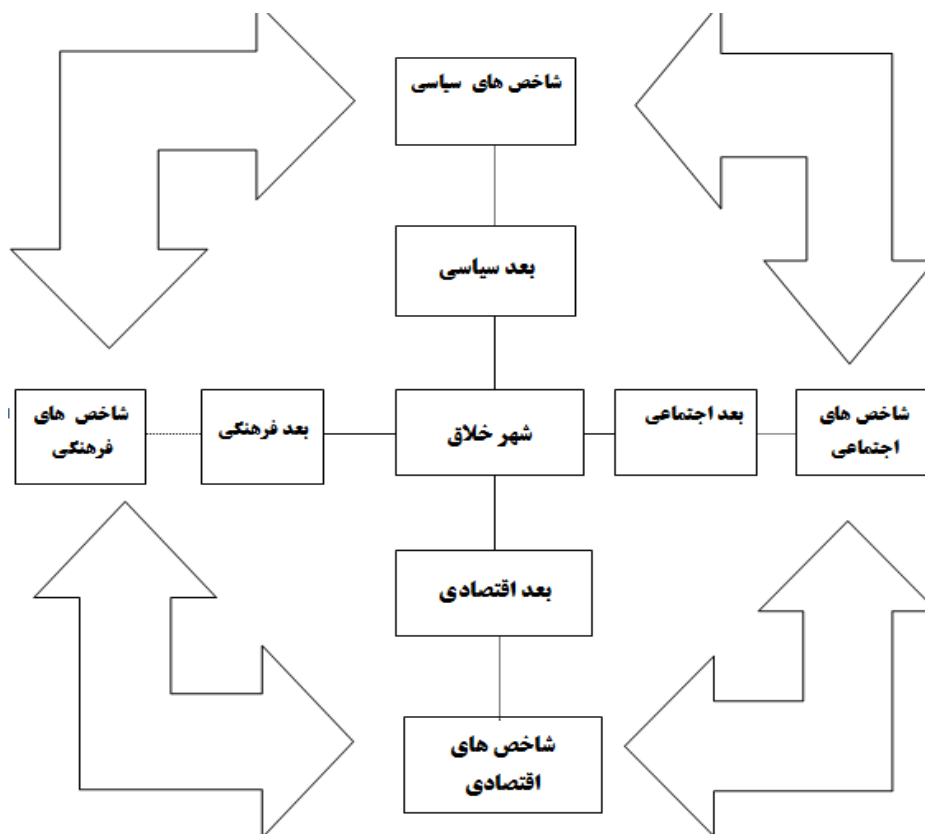
با توجه به این که هدف اصلی این تحقیق تأکید بر اثر بخش بودن الگوهای توسعه در مبحث شهرهای خلاق بود با رسم یک مدل می‌توان خلاصه ارتباطات چندبعدی توسعه و شهر خلاق را نمایش داد. در شکل ۱ مدل مفهومی و در قسمت بعد مدل کامل شهر

خلاق و ارتباط آن با الگوهای توسعه و نیز در شکل ۳ مهم ترین شاخص های جمع آوری شده نشان داده شده است. متغیر مستقل، مدل تحقق شهر خلاق می باشد و متغیرهای وابسته مدل توسعه فرهنگی، توسعه اجتماعی، توسعه اقتصادی و سیاسی می باشند.

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق

منبع یافته های پژوهش

شکل ۲- مدل کامل شهر خلاق و ارتباطات شاخص ها

منبع: یافته های پژوهش

شکل ۳- شاخص‌های توسعه شهر خلاق اصفهان

نتیجه‌گیری

در بررسی توصیفی شاخص‌های پژوهش از دیدگاه شهروندان، سه شاخص از مهم‌ترین شاخص‌های ابعاد توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی شهر خلاق در نظر گرفته شده است. نتایج تحلیلی با توجه به نمونه ۳۸۴ نفری از شهروندان نشان داد که در بین شاخص‌های مربوط به بعد اقتصادی شهر خلاق از دیدگاه شهروندان که بیشترین میانگین مربوط به گویه «بهبود فضای کسب و کار توسط مدیریت شهری» با مقدار ۳/۹۹ می‌باشد که گویای اهمیت نیاز شهروندان به حمایت حاکمیت شهری از فعالیت‌های اقتصادی آنها است و نیز گویای توجه بیشتر مدیریت شهری به خلاقیت شهروندان در نمایش ظرفیت‌های مادی و نوآوری‌های بومی و فکری آنهاست. کمترین میانگین مربوط به گویه «بازاریابی صنایع خلاق و برندسازی شهری» با مقدار ۳/۸۳ می‌باشد. این نکته، مغفول ماندن این واژه بین شهروندان و توجه بیشتر مدیریت شهری در معرفی بازاریابی صنایع خلاق و

برندسازی را برای شهروندان بیش از پیش نشان می‌دهد. میانگین کلیه گویه‌ها به‌طور قابل توجهی از متوسط ۳ بیشتر هستند و این نتایج نشان می‌دهد که گویه‌های مذکور از نظر شهروندان، به‌طور قابل توجهی در بعد اقتصادی شهر خلاق نقش دارند. در بین شاخص‌های مربوط به بعد اجتماعی شهر خلاق از دیدگاه شهروندان، بیشترین میانگین مربوط به گویه «تقویت نهادهای اجتماعی» با مقدار ۴/۳۶ می‌باشد که گویای این مهم است که شهروندان به کارهای گروهی و فعالیت‌های مردم‌نهاد اعتقاد زیادی دارند و خلاقیت شهری به‌جز با ایجاد احساس وظیفه اجتماعی شهروندان در توسعه و ترویج ابتکارات گروهی به دست نمی‌آید و کمترین میانگین مربوط به گویه «سرمایه انسانی خلاق» با مقدار ۴/۲۰ می‌باشد که هنوز شهروندان به دارایی‌های شخصی و گروهی خودباور کافی ندارند و ضرورت تقویت استفاده بهینه حاکمیت شهری از تفکرات طبقه خلاق شهر را نشان می‌دهد. میانگین کلیه گویه‌ها به‌طور قابل توجهی از متوسط ۳ بیشتر هستند و این نتایج نشان می‌دهد که گویه‌های مذکور از نظر شهروندان، به‌طور قابل توجهی در بعد اجتماعی شهر خلاق نقش دارند.

در بین معیارهای آماری شاخص‌های مربوط به بعد فرهنگی شهر خلاق از دیدگاه شهروندان، بیشترین میانگین مربوط به گویه «سرمایه و تنوع فرهنگی» با مقدار ۴/۳۰ می‌باشد که گویای این مهم است که شهروندان اصفهان به تنوع فرهنگی و سرمایه‌های خاص هر گروه فرهنگی اعتماد و اعتقاد دارند و در خلاقیت شهری توجه حکمرانان باید به فرهنگ‌سازی استفاده از تنوع فرهنگی شهروندان معطوف گردد و کمترین میانگین مربوط به گویه «ایده پردازی خلاق» با مقدار ۳/۹۶ می‌باشد که فرهنگ ایده‌سازی‌های خاص هنوز بین شهروندان به‌خوبی معرفی نشده است و نشان می‌دهد که در خلاقیت شهری توجه فرهنگ‌سازان و حکمرانان شهری می‌بایست در مسیر فرهنگ‌سازی خلق ابتکارات جدید شهروندان باشد. میانگین کلیه گویه‌ها به‌طور قابل توجهی از متوسط ۳ بیشتر هستند و این نتایج نشان می‌دهد که گویه‌های مذکور از نظر شهروندان، به‌طور قابل توجهی در بعد فرهنگی شهر خلاق نقش دارند. در بین معیارهای آماری شاخص‌های مربوط به بعد سیاسی شهر خلاق از دیدگاه شهروندان، بیشترین میانگین مربوط به گویه «امنیت و ثبات» با مقدار ۴/۴۷ می‌باشد که گویای توجه خاص شهروندان به امنیت، ثبات و ایجاد آرامش و امنیت در شهروندان توسط حکمرانان شهری خصوصاً در بین طبقه خلاق جهت بروز استعدادها ناب شهروندان و تبدیل آن‌ها به امتیازات شاخص بومی و محلی است و کمترین میانگین مربوط به گویه «تسامح» با مقدار ۳/۸۴ می‌باشد که عدم شناخت واژه تسامح در اکثر شهروندان و معرفی بیشتر و بهتر واژه‌های مدارا، عدم دخالت و تجسس، حلم و بردباری چندجانبه حاکمیت و مردم را گوشزد می‌کند. میانگین کلیه گویه‌ها به‌طور قابل توجهی از متوسط ۳ بیشتر هستند و این نتایج نشان می‌دهد که گویه‌های مذکور از نظر شهروندان، به‌طور قابل توجهی در بعد سیاسی شهر خلاق نقش دارند.

سهم نویسندگان: یحیی صفوی (نویسنده اول)، پژوهشگر کمکی، نگارنده بحث (۳۵٪)، اصغر ضرابی (نویسنده دوم)، پژوهشگر کمکی، روش‌شناس (۳۰٪)، مهدی سهیلی پور (نویسنده اصلی، مسئول)، پژوهشگر اصلی، تحلیل‌گر (۳۵٪)

منابع و مآخذ

- Atefi, H., & Hatamialamdari, I. (2017). The effect of creative city indicator on the economic and social scale of metropolises (case study: Tabriz metropolis). *Journal of Environmental Studies Haft Hesar*, 6(22), 17-30. (Persian)
- Batabyal, A. A., & Beladi, H. (2016). The effects of probabilistic innovations on Schumpeterian economic growth in a creative region. *Economic Modelling*, 53, 224-230. [DOI:10.1016/j.econmod.2015.11.026]
- Bolívar, M., & Rodríguez, P. (2018). Creative citizenship: the new wave for collaborative environments in smart cities. *Academia Revista Latinoamericana de Administración*, 31(1), 277-302. [DOI:10.1108/ARLA-04-2017-0133]
- Borén, T., & Young, C. (2017). Artists and creative city policy: Resistance, the mundane and engagement in Stockholm, Sweden. *City, Culture and Society*, 8, 21-26. [DOI:10.1016/j.ccs.2016.05.002]
- Branscomb, L. M., Kodama, F., & Florida, R. (1999). *Industrializing knowledge: University-industry linkages in Japan and the United States*. Cambridge: MIT Press.

- Dorostkar, A., Farah, H., & Majedi, H. (2016). Feasibility study on the formation of a creative area with industrial tourism theory (case study: Yazd city). *Geography and Development Magazine*, 14(45), 19-40. (Persian)
- Goldberg-Miller, S. B. D. (2018). Keeping creativity downtown: Policy learning from San Francisco, Seattle, and Vancouver for municipal cultural planning in Toronto. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 48(3), 170-190. [DOI:10.1080/10632921.2017.1422834]
- Izadi, P., Hadiani, Z., Hajinejad, A., & Ghaderi, J. (2016). Urban regeneration with emphasis on identification of creative city indicators (case study: Shiraz city). *Quarterly Journal of Economics and Urban Management*, 5(2), 21-40. (Persian)
- Kakiuchi, E. (2016). Culturally creative cities in Japan: Reality and prospects. *City, Culture and Society*, 7(2), 101-108. [DOI:10.1016/j.ccs.2015.11.003]
- Landry, C., & Bianchini, F. (1995). *The creative city* (First ed. Vol. 12). London: Demos in Association with Comedia.
- Musterd, S. (2004). Amsterdam as a creative cultural knowledge city: Some conditions. *Built Environment*, 30(3), 225-234. [DOI:10.2148/benv.30.3.225.54307]
- Nazmfar, H., Alavi, S., & Eshghi, A. (2017). Measuring the ranking of urban settlements of Ardabil province in terms of possessing the creative city index. *Geography and Environmental Planning*, 28(2), 167-184. (Persian)
- Pourahmad, A., Hamidi, A. S., Farhadpour, A., & Hoseinpour, M. (2017). Assessing the challenges and opportunities of creating a creative city in free trade zones (case study: Aras Free Trade area). *Human Settlement Planning Studies*, 11(37), 1-19. (Persian)
- Pourramezan, I., Pourhosein Roshan, H., & Aliakbary, S. (2016). City of knowledge: Future development strategy of Zanjan city as a sustain. *Quarterly Journal of Environmental Based Territorial Planning*, 9(35), 171-192. (Persian)
- Rabbani Khorasgani, A., Rabbani Khorasgani, R., Adibi Sedeh, M., & Moazzeni, A. (2012). Investigating the role of social diversity in the creation of creative cities (case study: Isfahan city). *Geography and Development Magazine*, 9(21), 159-180. (Persian)
- Sandercock, L. (2005). Interface: A new spin on the creative city: artist/planner collaborations. *Planning Theory & Practice*, 6(1), 101-103. [DOI:10.1080/1464935042000334985]
- Sarvar, R., Akbari, M., Amani, M., & Taleshianbouhi, M. (2016). Analysis of the efficiency of urban neighborhoods in terms of indicators of the creative city (case study: Bonab city). *Quarterly Journal of International Geographical Society of Iran*, 14(48), 322-351. (Persian)
- Shaterian, M., Heydari, R., & Vorfinejad, j. (2017). The effects of tourism power on infrastructure development and the creation of a creative city (case study: Kermanshah city). *Journal of Research, International and International Association of Geographic Society of Iran*, 15(52), 201-216. (Persian)
- Thiel, J. (2017). Creative cities and the reflexivity of the urban creative economy. *European Urban and Regional Studies*, 24(1), 21-34. [DOI:10.1177/0969776415595105]
- Yigitcanlar, T., & Kamruzzaman, M. (2018). Does smart city policy lead to sustainability of cities? *Land Use Policy*, 73, 49-58. [DOI:10.1016/j.landusepol.2018.01.034]
- Zarrabi, A., Mousavi, N., & Bagherikashkouli, A. (2014). Investigating the realizability of creative city (case study: cities of Yazd province). *(Journal of Geography and Urban Space Development*, 1(1), 1-17. (Persian)